

Felmérés

Kik startolnak a diplomáért?

Kik és melyik felsőoktatási intézményben kívánnak továbbtanulni a negyedikesek közül? — erre is választ keres a Felsőoktatási Pedagógiai Kutatóközpont egyik ideai felmérése, amely része egy nagyobb szabású vizsgálat-sorozatnak. A pszichológiai osztály kutatói hat budapesti, valamint 26 vidéki középiskola pályázoinak teljesítményét, eredményét kísérik figyelemmel. A felmérésben mintegy 2200 negyedikes vesz részt.

A vizsgálat kezdetén, két éve a 32 iskolából egyetemre, főiskolára pályázók kérdőívet töltöttek ki, s a reprezentatív felmérést tavaly megismételték. A kapott válaszok elemzése a két év adatainak összevetése alapján arról is hiteles kép alakul ki, hogy milyen településekről, mely iskolatípusokból, s milyen arányban jelentkeznek fizikai dolgozók, és más rétegekhez tartozók gyerekei, hogyan oszlik meg a lányok és a fiúk aránya, és mennyiben befolyásolja a középiskolai tanulmányi eredmény a továbbtanulási szándékot. A tervezett jövő évi „utóvizsgálat” már a „menet közbeni” változásokról, az érzéklődés, az igény alakulásának a tendenciáiról is hírt ad.

A pszichológusok, a szociológusok egy másik — ugyancsak több évet átfogó — vizsgálatukban a középiskola pályaválasztási irányító és tanácsadó munkájának a lehetőségeit kutatják. Közreműködésükkel két évvel ezelőtt négy budapesti és három vidéki középiskolában szervezték az érdeklődő gyerekek számára pályaválasztási kört.

Itt a diákok a különböző pályák, pályacsoportok elméleti és gyakorlati kérdéseivel ismerkednek meg.

Egyidejűleg folyik „az egyetemi, főiskolai ifjúság élet- és munkakörülményei, értékkorientációi” című vizsgálat. Öt éve az FPK a KISZ-szel karöltve mintegy 16 ezer elsőéves egyetemistával, főiskolással töltött ki adatlapot. Közülük választották ki a mintegy másfél ezres, úgynevezett reprezentatív mintát, ők a második év végén kérdőíven vallottak élet- és munkakörülményeikről, a sajátos új életformába való beilleszkedésükről. Egyben véleményét is mondták többek között az egyetem, a főiskola nevelő, oktatómunkájáról, a hallgatók és az oktatók kapcsolatáról.

Magyar kiállítások külföldön

Európa több nagyvárosában a külföldi magyar intézetek közreműködésével rendezett kiállítások, hangversenyek, filmvetítések adnak ízeletet hazánk kulturális életéből a következő napokban-hetekben.

A Magyar Tanácsköztársaság kikiáltásának jubileumi évfordulója alkalmából például a szocialista országok fővárosaiban, továbbá Ausztriában, Finnországban és Olaszországban kiállítások, irodalmi estek és filmbemutatók adnak képet a dícsőséges 133 nap történetéről.

A jubileumi rendezvények mellett is rangos eseménynek ígérkezik az újjáépített római magyar akadémia március 27-i megnyitása.

Külföldi kiállításaink sorában az egyik legértékesebb képzőművészeti területet Liszszabonban rendezik meg.

Bútorújdonságok Szegedről

Carmen és Corvina

Szívesen megállunk a kiskakát előtt, ha kedvünkre való, és pénztárcánkhoz igazodó bútorokat látunk.

A Szegedi Bútoripari Szövetkezet is a vásárló igényét veszi alapul, amikor összeállítja éves tervét. A tavalyi elképzelések szerint 31 millió forint értékben kellett volna eladni stilszékeket. Kellett volna, de az év második felében a svéd vevő lemondta megrendelését, s ezáltal a szövetkezet 5 millió forintnyi valutával lett szegényebb.

Más jellegű gondok is adódtak. A kapitalista országok vásárlói állandóan fokozzák a minőségi követelményeket. S bár a SZE-BISZ a tavalyi év elején megállapított árakhoz képest 12 százalékkal drágábban tudta eladni ülőbútorait, mégis — 1977-hez viszonyítva — csökkent a nyereség. A jobb minőségű áru elkészítése ugyanis csak hibátlan fából lehetséges. Ilyenkor viszont aránytalanul megnő a felhasznált tölgyszécs és fenyő mennyisége — és a hulladék. S mivel a székek díszítése, faragása jórészt a kézügyességnek köszönhető, érthető, hogy több gondosság kell ahhoz, hogy kényelmes, szemrevaló bútorokkal várják a vásárlót. Magyarul: megnőtt az önköltség.

Az ideai elképzelések szerint 29,5 millió forintnyi értékben fognak eladni stilszékeket a tőkés piacon. A szövetkezet makói üzemében 36 ezer 667, Kiskundorozmán 26 ezer 500 széket gyártanak exportra. A csehszlovákiai Brnóban épülő szállodához 3,5 millió forintért vizmek bútorát. A Szovjetunióban levő KGST-gyermekbútorok kisméretű szekrényeket, asztalokat, székeket és emeletes heverőket szállítanak.

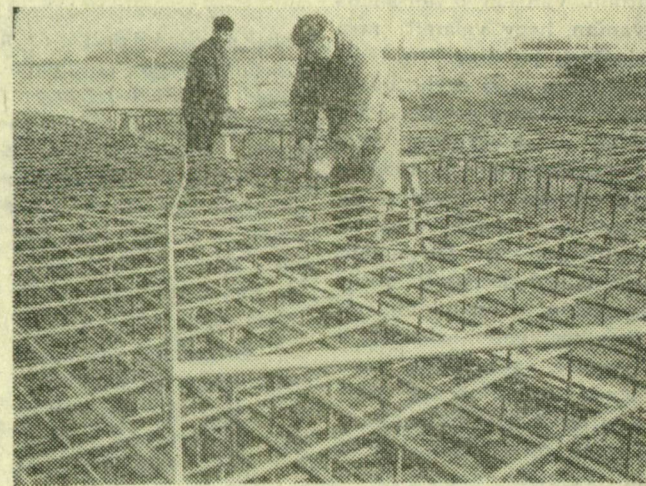
Újdonsággal jelentkeznek a hazai piacon. A második negyedében a „Corvina”, a harmadik negyedében pedig a „Carmen” bútorcsaládot kezdik gyártani.

Víztorony lesz Rókuson

Szegeden Tarján, Odessza és az Északi városrész után a jövőben Rókus is újjáépül. S akkor a sokemeletes lakóházak vízellátásához egy víztoronyra is szükség lesz. Ezért a DELEP munkásai egy 67 méter magas víztorony alapozásához készülnek a lebontott rókusi, földszintes házak helyén. A tervek szerint három év múlva készül el a víztorony. Várhatóan 80 millió forintba kerül, s 4 ezer köbméteres tárolójával biztosítja majd, hogy a víz egyenletesen folyjon a vízcsapokból a legfelső emeleti lakásokban is.

A csöveket már az építkezéshez szállították

Somogyi Károlyné felvétele

Eszerek a víztorony alapjának betonvas-szerkezetét

Verseny vagy mozgalom?

Furcsán hangzik, minél jobban vetélkedünk, annál jobban urbanizálódunk. Köszönhető mindez az évek óta tartó versenyzésnek, amelynek rendezői, szervezői a tanács, a népfőnt, a KISZ és a szakszervezet. A vetélkedések mindig vannak győztesei, és kategóriánként szép kosár pénzt is kapnak a helyezettek. A városoknál 1 millió forint, a nagyközségeknél félmillió, a községeknél 300 ezer forint a tét. Az igazi győztesek azonban valamennyien, mi vagyunk, Csongrád megye lakói. Hiszen a településfejlesztési versenynek elsősorban az a célja, hogy szebb, rendezettebb, komfortosabb legyen lakásunk környéke. Hogy ez a vetélkedés milyen rövid idő alatt meghonosodott, és milyen sok ember kapcsolódott be, azt bizonyítja a társadalmi összefogás évről évre növekvő eredménye is. A társadalmi munka értéke 1976-ban 197 millió forint, 1977-ben 227, tavaly 264 millió forint volt.

Bár őszintén szólva, számokkal nem is lehet kifejezni a kis vagy nagyobb közösségek akcióinak hasznát. A legfontosabb eredmények a számszerűsítésen túl a következők lennének. Gyakran lehet tapasztalni, látni, hogy hiányzik az általános környezeti kultúra. Apró epizódok vallanak arról. Például örökre rejtély marad előttem, kiknek nem tetszett, hogy Szeged belvárosa szép, új ruhát kapott. A rekonstrukció hatására szinte kivirágzott a város. Ám a Széchenyi tér néhány házának falát gyorsan összetaposták. Valószínűleg, nem az Alpok megmászására készülve gyakorolt egy-két szegedi honpolgár. Azért sem hiszem, mert a csúnya foltok általában a buszmegállók környékén éktelenkednek. Némelyik utas, várakozás közben, cipője talpát a falnak is nekinyomta. Rövid tekerésen is meg lehetne győződni, hogy a közös helyiségek, mint várótermek, mosdók stb., vagy parkok, kapualjak tisztasága mennyire elmarad a tényleges szintől. A kép gyakran elszomorító. Nem sorolom kellemetlen tapasztalataimat, de nyilvánvaló, hogy a környezeti kultúra fejlesztésében bőven van tennivaló. A különböző társadalmi munka-akciók viszont alkalmat adnak a városi és községi lakosoknak, hogy jobban megbecsüljék az értékeket és valószínűleg jobban is megbecsülik, ha többet tesznek érte. Nem elhanyagolható szempont az sem, hogy a településfejlesztési verseny által a munkahelyek és a lakóterületek között a kapcsolat szorosabb lett. Üzemek, intézmények kollektívái rendszeresen számot vetnek, hogy miben segíthetnek, hol kell az óvodát, bölcsődét bővíteni vagy felújítani, sportpályát építeni, iskolát karbantartani. Pontos társadalmi célkitűzéseink így módon még jobban köztudottá váltak, és mint az eredmények is mutatják, hatástalanok sem voltak.

A közös munka hasznát mindenki érzi. Anélkül, hogy felállna a dobogóra, vagy mellé akasztaná a kitüntetést. Egy lakóterületre, utcára, városra rá kell csak nézni, és a külső képen mintjárt látszik, az ott élők mennyire kötődnek szűkebb patriájukhoz. A településfejlesztési verseny értékei mindig kidérül, hogy az emberek milyen sokféle, sokrétű munkával kívánják életük feltételeit kedvezőbbé tenni. Például Hódmezővásárhelyen a vállalatok, szövetkezetek igen sok iskolát újítottak fel, és nagy segítséget nyújtottak a strandfürdő építésénél. Makón egy-egy utca lakói szocialista együttműködést kötöttek a ta-

náccsal park vagy közterület gondozására, illetve park építésére. Szegeden a fiatalok több ezer köbméter földet ástak ki a belvízvédelmi csatornák mélyítésénél. Kisteleken társadalmi munkával új úttörőthont építettek. Nagylakon pedig egy általános iskolai tornatermet hoztak tető alá. Székkutason autóbusz-várótermet alakítottak ki.

Úgy látszik, örök kérdés marad, ezekkel az eredményekkel elégedetek lehetünk-e? Legutóbb egy tanácskozáson felvetődött, a tervidőszak végére az 1 milliárd forintos társadalmi munka-teljesítés is elérhető. A felszólaló azért gondolta ezt, mert három év alatt a társadalmi munka értéke megközelítette a 700 millió forintot. A kérdést tovább lehet gondolni. Nem túlzott-e ez a szám? Bár ha azt vesszük, hogy a városok, községek vetélkedésében még kiaknázatlan lehetőségek vannak, akkor nem tűnik fantasztikusnak az ilyen érték.

Több fórumon szó esett már arról, hogy az értékelési módszereket finomítani lehetne. Annál is inkább szükséges ez, mert még nagyobb lenne a verseny, még több réteget lehetne bekapcsolni a településfejlesztésbe. Jelenleg a kis- és nagyvárosok esélyei különböznek. Más az urbanizáltság foka Szegeden és Makón. Az alacsonyabb színvonal, a városiasodás hiányzó „lépcső” lelkesítőbben hatnak Gyorsabban lehet mozgósítani a lakosságot, ahol csatornázni, árkot ásni vagy gázt kell bevezetni. Az alapellátás feltételeinek biztosításánál inkább számolhatunk a társadalmi munkások részvételére, mint például Szeged város központjában. Ámbar erre a vélekedésre az elmúlt két évben Szeged alaposan rácsófolt. Rohamosan emelkedett a társadalmi munka értéke, ami 1977-ben 50 millió forint, 1978-ban 56 millió forint volt. Mégis, a városnak állandóan be kell érnie az utolsó helyezéssel. Ez a tény meditatcióra késztet. Most már hivatalosan is felvetődött, hogy a megyei városoknak külön kategóriában keletkeznének indulnia, és így lennének egy súlycsoportban. Ugyanis a versenyben a sorrendet az egy lakosra jutó társadalmi munka értéke alapján döntenek el. Ha például Makón összefogással tető alá hoznak egy 5 millió forintos értékű óvodát, az több pontszámot jelent, mint Szeged esetében, ahol több lakosra jutna ez az összeg. Hogy lehetne előrébb lépni? Változtassunk a verseny feltételein, módosítsuk a mutatókat?

Egy-két módszeren feltétlenül változtatni kellene. Például nem elegendő csak a szervezéssel törődni, jobban oda lehetne figyelni a feladatok teljesítésére, a munkavégzés körülményeire. Mire gondolok? A szegedi egyetemisták tavaly joggal érezhették, hogy fölöslegesen dolgoztak. Összegyűjtötték a Ligeiben a szemétnet, a letört gallyakat egy kupacba. Aztán a kupacokat szétfújta a szél, mert amelyek vállalatnak kötelessége lett volna elszállítani, nem törődött a szeméttel.

Verseny vagy mozgalom? Versenyként hirdetik, de minden évben mozgalommá válik a települések közti nemes vetélkedés. De ami a legfőbb eredmény: ez a verseny, illetve mozgalom rövid időn belül a község- és városfejlesztés kiegészítő forrásává vált. És ismétlődően jó alkalmat biztosít a várospolitikai célkitűzések szélesebb körű megismeréséhez.

Halász Miklós

Koszorúzási ünnepség

Rajk Lászlóra, a nemzeti és a magyar munkásmozgalom kiemelkedő személyiségére emlékeztek csü-

törtökön Budapesten, születésének 70. évfordulója alkalmából.

Koszorúzási ünnepséget rendeztek a Mező Imre úti temető munkásmozgalmi pantheonjában. Rajk László sírjánál. A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága nevében Korom Mihály, a Központi Bizottság titkára és Borbándi János, a Központi Bizottság tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese, a Belügyminisztérium képviselőjében Benkei András miniszter és Kovács György, a pártbizottság első titkára, a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága részéről Fejtő György titkár és Wrschovszky Nóra, a KISZ KB tagja, a Magyar Partizán Szövetség nevében Fehér Lajos elnök, valamint Andrásfi Gyula és Mátyás László, a szövetség országos választmányának tagjai helyezték el a tisztelet és a megemlékezés koszorúit. Rajk László hozzátartozói, s a róla elnevezett kollégium képviselői is. A koszorúzás az Internacionálé hangjaival ért véget.

Március 11-én délután 4 órakor nyitják meg a mi Tiszánk, az Árvízi képek és A szegedi városrekonstrukció, várostervek című kiállításokat a Móra Ferenc Múzeum Képtárában.

Március 12-én éjjel emlékharangozás lesz, s ugyanezen a napon déli 12 órakor árvízi kiállítás nyitnak a Maros-toroki újszegedi gát-örházban.

Az V. Vízügyi Történelmi Napok keretében — melynek megnyitója március 13-án, kedden délelőtt 10 órakor lesz az MTE SZ-székházban — tudományos ülésszakot rendeznek. Másnap helyszíni bemutatókkal folytatódik az ülésszak.

A továbbiakban környezetvédelmi konferencia (április 12.), ismeretterjesztő előadások, centenáriumi kupáért rendezett sportversenyek szerepelnek az emléképrogramban.

Árvízi emlékezők

A Szegedet elpusztító 1879. évi nagyárvíz 100. évfordulója alkalmából több megemlékezést rendeznek. Március 11-én délelőtt 10 órakor az MSZMP Szeged városi bizottsága és Szeged megyei város tanácsa együttes emlékülést tart a tanácsháza dísztermében. Papp Gyula tanácselnök mond megemlékezést. Ugyanezen a napon, déli 12 órakor avatják fel az árvízi emlékművet a Lenin körút déli végénél, és az újjáépített partfalat. Itt dr. Gergely István államtitkár, az Országos Vízügyi Hivatal elnöke mond beszédet. Vasárnap délután 3 órakor a Bécsi körút 2. számú házá-
nak falán emléktáblát avatnak, a város újjáépítéséhez nyújtott európai segítség megörökítésére. Itt Prágai Tibor tanácselnök-helyettes mond megemlékezést.

Számos kiállítást is rendeznek az árvízi centenáriumban.

Francia miniszter hazánkban

Pozsgay Imre kulturális miniszter meghívására — küldöttség élén — csütörtökön, tegnap néhány napos látogatásra Budapestre érkezett Jean-Philippe Lecat francia kulturális és tájékoztatói miniszter. Fogadására a Feriegyi repülőtérén megjelent Pozsgay Imre.

Katolikus papi békemozgalom

Az Országos Békatanács katolikus bizottságának megyei elnökei és titkárai csütörtökön a katolikus papi békemozgalom feladatairól táncoltak. A megbeszélés részt vett és felszólalt Miklós Imre államtitkár, az Alami Egyházügyi Hivatal elnöke és Szilágyi Béla, az Országos Békatanács alelnöke. A tanácskozási állásfoglalásban írták a Kína Vietnám elleni agresszióját.